

Rusi se bližajo Smolensku - Nemci bombardirajo gerilce

NEMCI VZELI HARKOV, A DRUGJE ZGUBLJAJO

Rusi prepustili Harkov sovražniku vsled prevelikega izpostavljenja. — V središču pa še vedno napredujejo in se bližajo Smolensku. — Nemci se nimajo postavljati s čim drugim kakor visokimi zgubami.

Moskva, Rusija. — Poveljstvo ruske vojske je sinoči priznalo, da so Nemci zasedli razdejani Harkov in da so Rusi napravili umik, ker so bili prenevarno izpostavljeni nemškimi četami, ki so se približale od juga in severa mestu. Da so pozicije izravnali in utrdili so mesto prepustili Nemcem, ki pa je zdaj razdejano in ima le malo veljave.

Severno in južno od Vjazme pa zdaj prodirajo štiri ruske kolone proti Smolensku. Sinoči so napredovale za šest milj in se nahajajo od Smolenskega le še kakih 50 milj. Smolensk je najvažnejše središče v sredini cele ruske fronte in če iztrgajo Nemcem tega iz rok, bo s tem ogrožena celotna in južna nemška fronta v Rusiji.

Poročilo, ki so ga prejeli v Londonu pravi, da se Nemci s zavzetjem Harkova nimajo s čim ponositi. V svojih napadih so izgubili več, kakor 40.000 mož na ubitih in ranjenih. Mesto pa je vse razbito in v razvalinah in ničesar ne nudi. Ameriški dopisnik N. chol poroča, da je Ržev eno samo veliko nazijsko pokopališče. Več kakor deset mestnih blokov prostora zavzema prostor pokopališča, kamor so zakopali svoje padle vojake naziji. Zraven tega je več skupnih grobišč, kjer so pokopali po 25 do 50 vojakov skupaj.

Kampanja "Am. Slov." je v teku, pridobite mu kakega novega naročnika!

STALINOVO NEJASNO STALIŠČE POVZROČA DVOME

Washington, D. C. — Kakor ugibajo razni politični opazovalci o prihodu angleškega znanjega ministra Anthonyja Edena v Ameriko, je vzrok njegovega prihoda v prvi vrsti sovjetski diktator Jožef Stalin. Njegova nejasnost in njegova molčečnost o mnogih vprašanjih, kot o poveljni uredbi Evrope je eden izmed glavnih vzrokov, ki dela ne male skrbi Angležem in Amerikancem.

Churchill in Roosevelt sta postavila podlago s "Atlantskim charterjem", v katerega sta vključila "Štiri svobodščine", brez katerih ni mogoče misliti demokratične ureditve sveta. Stalin pa, ki je v januarju 1942 pristal na skupno določilo, da noben izmed zaveznikov ne bo sklepal s osiščem separatnega miru, sedaj, kar se tiče Atlantskega charterja in znanih štirih svobodščin molči in ne reče take ne take. Njegov molk dela mučen utis.

TURČIJA DELA NEMCEM SKRBI

Nemški štabni častniki poklicani na posvetovanje.

London, Anglija. — Vesti iz Balkana omenjajo, da so Nemci silno vznemirjeni vsled zadnjega obiska, ki ga je napravil te dni vrhovni poveljnik angleškega letalstva Sir Sholto Douglas, v Ankari. Imel je važne razgovore z turškimi političnimi in vojaškimi poveljniki. Nemci so prepričani, da gre med Turki in Angleži za važne tajne dogovore. Vsi nemški častniki v Balgariji so bili včeraj nenadoma poklicani na posvetovanje. Kak protikorak bodo Nemci napravili glede Turčije nihče ne zna. Tudi Turki so vznemirjeni, ker jih zna dogodek zavesti v konflikt.

NESPOSOBNI RADI DUŠEVNIH BOLEZNI

Chicago, Ill. — Pred društvom zdravnikov za mentalne bolezni je izrazil Dr. Sligh, da je po vsej deželi dnevno zavrženih kot nesposobnih za vojaško službo radi duševnih bolezni okrog 1000. V Illinoisu je dosedaj takih 60 tisoč in v državi Michigan okrog 20 tisoč in mnogo po drugih državah. Vse take je treba preje ozdraviti, predno bodo sposobni za vojaško službo.

ZANIMANJE ZA POVOJNI SVET V SENATU

Washington, D. C. — Senator Joseph Ball iz Minnesote, zvest podpornik Willkiejeve politične linije, je s svojimi tovariši pripravil resolucijo, ki predlaga mednarodne organizacije glede poveljnega sveta. Rezolucija dalje določa, da naj se kliče zastopnike vseh narodov na posvet in potem naj se določi smernice in podlago, na kateri bi taka mednarodna organizacija delovala. Taka organizacija naj bi bila nekaka naslednica pokojne Lige narodov, katera ni uspela v svojih prizadevanjih. Proti tej resoluciji so se že dvignili nasprotniki. Najglasnejši med njimi je baj znan senator Wheller iz Montane, ki naglašja, da Zdržave niso tu zato, da bi opravljale službo policaja nad svetom. Tako ima vsaka stvar na svetu svoje zagovornike, pa tudi svoje nasprotnike.

NEZADOSTNA OBRAMBA KANADE

Ottawa, Ont. — Član kanadkega parlamenta J. S. Roy iz Quebeca, je včeraj žigosal odgovorne oblasti pred parlamentom, da ne skrbijo dovolj za zadostno obrambo kanadskih parnikov v St. Lawrence zalivu in njegovi bližini. Navedel je, da je bilo dosedaj že 37 parnikov torpediranih od nemških submarinov, pa se za kako zadostno obrambo ničesar ne stori. Posebno ni nikjer patrolnih letal, ki naj bi pazili na submarine, je poudarjal poslanec.

POGON PROTI SLABIM HIŠAM

Chicago, Ill. — Policija je začela te dni zasledovati in preganjati slabe hiše, v katerih so zasledili razne kriminalce, ki so že večkrat imeli opravka s sodiščem radi takih zadev. V nekem takem apartamentu na severni strani so našli imenik več kakor 200 deklet in žena, ki so se prodajale, zraven so našli mnogo imen moških, ki so obiskovali te slabe hiše. Policija je na delu, da te slabe družbe razžene.

Ali ste že kaj storili za "Am. Slov." v tej kampanji?

MLADCE IN MOŠKE ODVAŽAJO KAKOR ŽIVINO V NEMČIJO

Francoski partizani, ki se držijo v gorovju blizu Thonona in Haute Savoie, so zavrnili nemški ultimatum, da bi se podali. — Zavezniki jim mečejo orožje in živež. — Nemci izvajajo strahovlado.

KRIŽEM SVETA

Toronto, Kanada. — Oblast, ki ima v področju prodajo likerjev objavlja, da v Kanadi bo za naprej stalo dovoljenje za kupovanje likerjev \$1.00. Na pooblastilni listini za kupovanje bodo neke točke, na katere bodo v bodoče kupovalcem odmerjali vino, pivo in likerje, tako, kakor odmerjajo živež.

San Juan, Porto Rico. — Na zapadnem indijskem otočju se je te dni izkrcalo 66 mornarjev, ki so se rešili iz potopljenega angleškega parnika nekeje v Atlantiku. Na morju so se nahajali v rešilnih čolnih 23 dni. Parnik je bil torpediran od nemške podmornice.

Ottawa, Kanada. — Kanadeke vojaške oblasti objavljajo naznanilo, da se morajo vpisati za vojaško službo vsi nedržavljeni iz zavezniških dežel, vstevši Amerikanci. Nedržavljeni, doma iz sovražnih dežel niso vneti, a za nje pripravljajo posebno odredbo, ki pa še ni objavljena.

Washington, D. C. — Podpredsednik Henry Wallace se bo v kratkem podal na pot v južno ameriške države. Od sosen bo nad mesec dni. Njegovi obiski bodo imeli namen, da zbližajo med seboj južno-ameriške države ter tako pospešijo v tej vojni soodelovanje med Severno in Južno Ameriko.

Chicago, Ill. — Klavnice objavljajo, da se je dobava mesa zadnje dni nekoliko zvišala. Prašičje meso je šlo v ceni malo navzdol. Tudi jajca so se znižala v ceni za 3c. pri ducatu, pravi poročilo. Goveje meso, posebno od mladih juncev pa vstraja na svoji višini.

Bern, Švica. — Ultimatum, ki so ga okupatorske nazijske oblasti razglasile na radio, da se imajo vsi francoski uporniki udati in položiti orožje, ni bil upoštevan od francoskih partizanov. Zato so v ponedeljek in torek nemški bombniki metali bombe na gorska naselja, v katerih sumijo, da se zbirajo partizani. Drugo poročilo omenja, da so neki tuji aeroplani prileteli preko Švice in metali partizanom zavojce, v katerih je bilo najbrže orožje, živež in municija.

Druga poročila omenjajo, da so začeli nemški vojaki s pomočjo Lavalove policije po vsej osrednji Franciji loviti moške od 16 do 50 let. Lovijo jih po vaseh, poljih, ali kjerkoli jih zalote ter jih gonijo pred zdravnike, ki jih pregledujejo in na to jih pošiljajo naprej v Nemčijo na delo. Mladce in moške natrpajo kar v živinske vagonce, kakor živino in jih odvažajo iz dežele. Govori se, da bodo mobilizirali tudi ženske od 18 do 35 let za industrijska dela v Nemčiji.

Za razne nepokorščine groze Nemci s strahovlado. Mnogo ljudi, ki so protestirali proti prisilni konspiraciji Francozov za delo v Nemčiji je bilo iz mnogih vasi odvedenih in nihče ne ve, kaka usoda jih čaka od Nemcev.

ZAVEZNIŠKA LETALA BOMBARDIRALA JAPONSKE TRANSPORTE

Sydney, Avstralija. — Zavezniški letalci so pri Aree otočju, severno od Avstralije napadli tri japonske transporte ter dva močno poškodovali. Drugo poročilo pa omenja, da je 49 japonskih letal napadlo mesto Darwin v Avstraliji, ter povzročilo delno škodo. Antizračna obramba je napadalce pregnala.

VESTI O DOMOVINI

Italijani so obsodili nadaljnih šest Slovencev in dve Slovenki v dosmrtno ječo. — Koroški rojaki delajo preglavice nemški oblasti. — Na Hrvaškem so cene več kot petkrat tako visoke kakor so bile leta 1939.

Izpred vojaškega sodišča (Posneto iz ljubljanskega "Jutra" z dne 12. in 29. avgusta, 25. septembra in 2. oktobra 1942.)

Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljništva Oboroženih sil Slovenije in Dalmacije, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti:

PETRIČU MARTINU, rojenemu 5. V. 1916 v Vipavi, bivajočemu na Brezovici, delavcu, na begu, —

JUNCU JOSIPU, sinu pok. Antona in Matičeve, roj. v Lazah 24. II. 1921. tamkaj bivajočemu, na begu, —

SLAPNIKARJU FRANCU, sinu Franceta in Polončič Ivane, roj. v Velikem Iglarju 4. XII. 1896, bivajočemu v Straži, na begu, —

BARTOLU ALOJZU, sinu Alojza in Perko Antonije, roj. v Prečni 9. VI. 1909, bivajočemu v Straži, na begu, —

PEZDIRCU MATIJI, sinu Matije in Romšek Katarine, roj. v Gorenju pri Črnomlju, 5. II. 1910 in tamkaj bivajočemu pod št. 19, na begu, —

OKRSTIČU ZORKI, hčeri Josipa in Marije Doljak, roj. v Brestovici 17. IV. 1924., bivajoči v Ljubljani, Koroščevega ulica 30, in

PRATAK OLGII, hčeri Ignacija in Josipine Simončič, roj. v Rajhenburgu, 17. V. 1924., bivajoči v Ljubljani, Bernkerjevega ulica 48., obe v zaporu, in

SUSTERŠIČU ANTONU, sinu Antona in pok. Ursula P. roj. na Turjaku 13. XI. 1914., tamkaj bivajočemu, v zaporu.

Vsi naštetni so bili obdolženi raznega prevratnega delovanja in obsojeni v dosmrtno ječo.

Vesti Londonskega radia

London, 10. marca (Radio prejemna služba) — V teku slovenskih in srbohrvaških oddaj za Jugoslavijo, je londonski radio poročal, da Slovenci tudi na Koroškem prizadevajo mnogo preglavic nemški oblasti. Koroški gauleiter, Reiner, je pred kratkim v Celovcu o strobojal oni del prebivalstva, ki podpira sabotažo. Pri toževal se je tudi nad tem, da mnogo avstrijskih delavcev podpira slovenske upornike.

Rommel, v Severni Afriki se nahaja v položaju, ki je precej podoben onemu, v katerem je bil maršal Paulus pri Stalingradu, ko so ga Rusi obkrožili.

V Rumuniji in Grčiji je poljedelstvo opešalo, ker kmetje le toliko pridelajo, da jim zadostuje za lastno prehrano.

Italijani so zdaj prepovedali uporabo radio anten. Njihov namen je preprečiti, da ljudstvo posluša angleške, ameri-

ške in druge tuje radio oddaje. Toda Angleži so svoje radio oddajne postaje že tako ojačili, da se jih čuje tudi brez anten. Radio aparati bodo posebno važni kadar nastopi čas invazije, ker bodo Angleži preko radio dajali evropskemu prebivalstvu potrebna navodila.

Položaj na Hrvaškem

Hrvatski Narod prinaša dne 20. decembra izvrstno ilustracijo razmer v "Neodvisni" hrvaški državi.

Generalni prometni ravnatelj je izdal oglas, da bo v bodoče transport beguncev in oseb, ki morajo zapustiti svoje domove zaradi "vojaškega položaja v ogroženih okrajih", dovoljen le organiziranim skupinam, ter da bodo posamezne osebe, ki bi se hotele rešiti na lastno pest, zavržene. Iz tega je razvidno, da je položaj, katerega so guerilski boji ustvarili v Jugoslaviji, izredno resen. Tudi sarajevski "Novi List" poroča na dolgo in široko o pustošenju krajev v dolini Neretve, v Hercegovini. Zdaj morajo evakuirati kar cele okraje. To se ne bi dogajalo v deželi, v kateri bi razsajale le posamezne tolpe teroristov. Tu vidimo položaj, ki nastane v okolici bojišč velikega obsega.

Tudi novi državni proračun "Neodvisne" Hrvaške nam nudi nekatere dodatne informacije. Nič manj nego 10 odstotkov vseh državnih dohodkov bo posvečenih "podpori beguncev iz ozemelj, opustošenih od jugoslovanskih guerilcev, ter vojaškim rodbinam".

Gospodarske razmere na Hrvaškem

Bern, 1. marca (AP) — Novi red, katerega osiše ustanavlja v Evropi, je napravil balkanskim deželam neznosna finančna bremena; Davki so silno visoki in rastejo s težkimi denarnimi žrtvami na ruski fronti.

Papežev L'Observatore Romano je prejel iz Zagreba brzojavko, da so na Hrvaškem, kjer ravno zdaj poskušajo zatreti guerilsko gibanje, cene poskočile za več od 400 odstotkov v primeri z letom 1939. Živežne cene so se povišale celo za 505 odstotkov. Toda večina zagrebških trgovin nima napis: "Prodaja le s pooblaščenjem urada za javno gospodarstvo."

IZGANJANJE NORVEŽANOV IZ STANOVANJ

Slika kaže prizor, kako Hitlerjevi oblastniki izganjajo na Norveškem stanovalce iz stanovanj, iz katerih se morajo na najkrajše obvestilo takoj izseliti, da se v ista naselijo naziiti. Ta prizor je posnet v glavnem mestu Norveške v Oslo.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj,
nedeljkov in dnevoj po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after a holiday.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani
kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina. Prva pomeni me-
sec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v
sedmju je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. —
Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

KAJ SE GODI ZA KULISAMI?

Kadar pripravljajo igralci kako odersko igro, je oder
navadno zagrnen s kulisami. Za kulisami pa se šminkajo
igralci in igralke, pripravljajo zavese za razne scene, da ta-
ko pokažejo kakor najbolj morejo pravo podobo igre in vse
okolščine z njo v zvezi.

Na odru sodobnega sveta se odigrava najkrvavejša
strašna drama. Takoj za tem delom te krvave drame pa
zagrinjajo ozadja kulise in za temi kulisami kujejo razni
faktorji načrte za bodoči povojni svet. Hitler je napovedal
že v svoji knjigi, da se snuje bodočnost za nemški narod, ki
bo trajala tisoč let. O vsem tem se veliko piše, veliko ko-
mentira in ugiba.

Kaj se godi za kulisami? Le prav malo jih ve kaj. Vedo
pa nekateri, najbolj seveda tisti, ki jim je usoda sodobnosti
položila v roke prilike, da morajo biti oblikovalci bodočega
sveta. Kdo pa so ti oblikovalci? Razne skupine učenjak-
ov, ki jih vzdržujejo razne dežele in države, da delajo naj-
prvo seveda za njihove interese, potem pa tudi za interese
raznih gospodarskih in političnih načinov, ali sistemov, na
kakoršnih že stoji gospodarska politika tistih velesil, ki
imajo v rokah glavno rezižo za kulisami sveta.

Svetu je bil objavljen Atlantski čarter. Imenitna pod-
laga, na kateri se da res zidati bodoči svobodni in demokra-
tičen red. Ali pa bo za vse narode tak? To tudi ne ve da-
nes še nihče razen onih, ki za kulisami šminkajo in priprav-
ljajo bodoči svet. Kako bo zgleдал, kako ga bodo našmin-
kali bomo videli še le, ko bodo po končani vojski odgrnili
zavese. Preje težko.

Naš podpredsednik Wallace se zadnje čase precej tru-
di, da bi merodajne kroge prepričal, da je nad vse važno,
da se bodoči svet uredi tako, da bodo vsi narodi živeli med
seboj kot dobri sosede prijatelji. To je pa mogoče le, če
med nami ne izgine iskrenost in zaupanje do eden druge-
ga. Pred vsem opozarja Wallace, je potrebno, da se Ru-
sije ne odbije in ne izključuje iz kroga, ki bo gradil bodoči
svet. Ne smemo gledati le na to, da bo samo nam prav,
ampak da bo prav tudi našim sosedom, našim zaveznikom.
Če tega ne bomo imeli pred očmi, bomo prav gotovo ob kon-
cu te vojne zopet zasejali že v naprej seme za tretjo sve-
tovno vojno.

Chicaški list "Sun", ki komentira Wallacov govor pravi,
Mr. Wallace ve in kdo drugi tudi ne, da se neke manjšine
trudijo v potu svojega obraza že zdaj med tem, ko ruski
medved nosi vso težo sedanje vojne, da bi ustvarili tako
mnenje in tak javni sentiment za povojno dobo, ki naj bi
nas potegnili proč od Sovjetske Rusije in ki naj bi isto iz-
rinili proč tudi od človeške rase. V ravno navedenem stav-
ku je veliko povedanega. Jasno je res, da ljudje, ki vodijo
v Londonu in na Wall Streetu mednarodno gospodarstvo
imajo do Rusije svoja posebna mnenja. Nič novega ne bo,
če bomo po tej strašni dram, ko se bodo odgrnile zadnje
končne kulise na odru sveta zagledali zopet po starem na-
činu našminkan svet. Tako urejen, da bodo imeli do prvih
sedežev pravico le izvoljeni, vse drugo pa bo moralo stati v
ozadju. Nič novega ne bi bilo to, ampak zopet ne bo nič
drugega kakor le posejana njiva s semenom za novo še
strašnejšo vojno.

Sleherni dan čujemo glasove sugestij, kako naj se ure-
di bodoči Evropa. Od nekdaj prihajajo prav resni glasovi,
da se dela za ustvarjenje neke nove podonavske države.
Kdo dela za kulisami in kdo šminka tak stvor za enkrat še
ni znano. Ampak vsak tak stvor, ki bi Nemcem in Madžarom
izročal Slované na milost, bo že v naprej obsojen na
smrt. Pa ga naj dela in snuje kdorkoli hoče! Slovani ne
bodo takega stvara nikoli odobraval. Najmanj pa še, da
bi mu vladali kaki nemški principi, katerih rodu se drži kri-
vično prelita kri tisočev in tisočev Slovanov.

Zdi pa se in čisto možno je, da neki elementi na to de-
lajo. Ampak to ne delajo iz nagibov do dobrega sosetstva,
ampak iz sebičnih nagibov. En glavni tak nagib je, posta-
viti vmesno državo med Rusijo in zapadom. Ruskega med-
veda so se bali preje, zdaj se ga bodo še bolj. Ali bo Rusija
na kaj takega pristala? Mogoče. Ampak če je v njej kaj slo-

vanskega ponosa, pa kaj slovanske zavednosti, bo po med-
vedje zagodnjala na vsako tako sugestijo. In drugega tu-
di ne more.

Wallace nevarnosti za novo vojno po tej vojni dobro
vidi in v smislu svari in opozarja. Ali bo upoštevan ali ne,
ali bo ostal njegov glas le glas vpijočega v puščavi, to bo
pokazala bodočnost. Wallace določeno pravi: Za trajen spo-
razum med vernimi, je demokratična Amerika in Rusija in
to ni samo mogoče, ampak neobhodno potrebno za mir v
svetu.

Prav umestno povdari še: Kaka kampanja, da bi ločila
Rusijo od zapada, bi jo potisnila le tja, kjer bo Rusija naj-
bolj nevarna, namreč, da bo začela razvijati svoj program
za širjenje komunizma po vsem svetu in za izvedbo svetov-
ne revolucije. Dobro zadeto.

Ali bodo v Londonu to razumeli? Ali bodo tamkaj zo-
pet po svoje našminkali svet in ga predstavili svetu tako,
kakor bo najbolje ugajalo njihovim interesom?

PRIDE KAKOR TAT
Johnstown, Pa.

Da, kakor tat v noči pride
smrt, pristiže nit življenja, ko
najmanj pričakuješ. Dokazov
resničnosti teh besed je toli-
ko, da se nam ne zdi vredno o
tem razmišljati. Tako je ne-
pričakovano preminula Mrs.
Antoniya Požun, uzorna žena
in mati, naročnica in podpor-
nica katoliških ustanov in li-
stov. Na pepelnico sredo v ra-
nih urah je v spanju, ali bolje,
v molitvi preminula. Ko je mož
prišel z dela in jo našel mrtvo,
je držala v svojih negibnih ro-
kah rožni venec. Rožni venec,
katerega se nas Slovencev
marsikdo tako brani in boji,
dokler je živ; trpi ga le v svo-
jih rokah potem, ko mu ga
pogrebnik med prste potisne.
Pokojna Antonija je rožni ve-
nenec dala v življenju. Rekla
je nekoč: "Prijatelj, v letih
sem in bolehnja; skoro bo tre-
ba v večnost. Pripravljena
sem, kadar pride in kadar je
božja volja!" Tako je sedaj
tudi odšla mirno brez boja in
angel je odpeljal njeno dušo
k Stvarniku. K večnemu po-
čitku je bila položena 13. mar-
ca na hrvatskem pokopališču,
ob strani grobov dveh dragih,
ki sta odšla pred njo v več-
nost. Pogrebne obrede je opravi-
l Rev. Edward McConnell od
St. Columbus cerkve. Zapusča
žalujejočega moža Franka in
štiri sinove, katerih eden slu-
ži v armadi Z. D. in se nahaja
nekje na Angleškem.

Mož je bil pred nekaj me-
seci težko pobit pri delu in po-
sledice še vedno čuti; zdravni-
ki pravijo, da bo moral ponov-
no v bolnišnico. Sedaj ga je
zadela pa še izguba drage že-
ne, s katero sta 43 let delila
sladkosti, kakor tudi bridko-
sti življenja; ta udarec goto-
vo ne bo v korist njegovemu
zdravju. Vsem preostalom na-
še globoko sožalje, pokojno
pa priporočamo v molitev in
blag spomin.

Težko bolan je bil tudi
Frank Drobnik. Bil je v bolni-
šnici, sedaj se mu obrača na
boljše in se zdravi doma. Ze-
limo mu skorajšnjega okreva-
nja.

V nekaj tednih želimo, da
bi se sešli zastopniki vseh tu-

kajšnjih društev. Skušali bo-
mo najti pota, kako bi skupno
in največ pomagali SANS-u,
kakor tudi pomožnemu skla-
du S. S. Društva, katerega se ni-
mate svojih zastopnikov, se
prošena, da jih izvolite. Imej-
mo pred očmi naš trpeči na-
rod in zastavimo svoje sile v
pomoč svojih bratov in sestra!

M. Klučevšek.

IZ DOMAČEGA VRTA
Pittsburgh, Pa.

Zopet se oglašam. Zimo
imamo še zmeraj, dela imamo
tudi dosti, vendar nam pa po-
lovico zaslužka vzamejo, ali
pa ga moramo dati. Razume-
mo pa, da je treba pomagati,
če hočemo, da bo zmaga na-
ša.

Posiljam Vam pesem o zad-
njem sestanku dveh ljubim-
cev, ki jima starši niso dovo-
lili, da bi se vzela.

BALADA

Zdaj se, ljuba, tukaj ustavi,
Meni se ne zoperstavi;
Jaz sem danes tak vesel,
Kot da bi na ohcet šel.

Tudi jaz sem zelo vesela,
Celo noč sem pesmi pela;
Jaz ne vem, kaj bo le to:
Skače desno mi oko!

Primi v roke bukke mašne,
Preden bog krvavi začne;
Okoli tvoje zna že to,
Da kri zemlja pila bo.

Za bukke mašne te ne vpra-
šam,
Nate se več ne zanašam;
Jaz umila sem si roke,
In ne mislim več na te.

Ustavi se, naprej ne hodi!
Vprašal te bom po zvestobi;
Začel mi je biti siten svet,
Smrt mora naju danes vzeti!

Pusti, ljubi, to iz glave
In preženi te skušnjave!
Oče moj je vsega kriv,
Ki tebe vzeti ni pustil.

Kešanje zdaj v sebi zdrami!
Jutri boš ležala v jami,
In jaz bom ležal s tabo vred,
Ker nisem smel s teboj ži-
vet.

Vidim, da bom kmalu umrla,
Zadnjič usta bom odprla:

Da zastoj ne bo tvoj trud,
Vzemi od mene še en po-
ljub!

Pozdrav čitateljem tega li-
sta!

Ivana Krul.

NAZNANILO
Društvo Sv. Jožefa, št. 7
KSKJ

Pueblo, Colo.

19. marca t. l. poteče 50
let, odkar je bilo v Pueblu,
Colo., ustanovljeno prvo dru-
štvo te naselbine, ki so mu da-
li ime "BRATOVŠČINA SV.
JOŽEFA". Pristopilo je tedaj
okoli 50 članov. Leto dni po-
zneje, to je bilo 1. in 2. aprila
1894, je bilo to društvo poleg
drugih zastopano na ustanov-
ni konvenciji KSKJ v Jolietu,
Ill., ter dobilo št. 7. Od tedaj
naprej se to društvo imenuje
"DRUŠTVO SV. JOŽEFA",
št. 7, KSKJ. Torej 19. marca
letos poteče 50 let, od kar je
bilo to društvo ustanovljeno.
Prav bi bilo, da bi to redko
slavnost primerno proslavili.
Toda sedaj ni pravega časa
za to; sedaj divja kruta krva-
va svetovna vojna, kakršne
svet še videl ni. Nad 100 mla-
dih članov našega društva se
točasno nahaja v vojaški služ-
bi; razkropljeni so po širnem
svetu v boju za ohranitev naše
svobode. Zato pa društvo ne
bo točasno slavnostno prazno-
valo 50 letnice, ampak jo bo
odložilo za poznejši čas, po
končani vojni, za takrat, ko se
bodo vračali in vrnili naši mla-
di člani vojak. Takrat bo pravi
čas za praznovanje 50 let-
nice našega društva in zmago-
slavni povratek naših članov
vojakov.

Da pa 50 letnica ne bo šla
mimo nas, ne da bi vedeli za-
njo, je društvo sklenilo na zad-
nji mesečni seji, da vseeno ne-
koliko proslavimo 50 letnico
na tih in pobožen način, da se
skupno udeležimo sv. maše in
skupno pristopimo k mizi. Go-
spodovi ter sprejemmo sv. ob-
hajilo, se zahvalimo Bogu za
vse dosežane prejete dobrote,
in tiho pomolimo za skoraj-
šnji in srečni konec te nesre-
ne svetovne vojne.

Zato bomo imeli v nedeljo
21. marca v naši slovenski žup-
ni cerkvi Marije Pomagaj
skupno sv. obhajilo, ki bo obe-
nem tudi odgovarjalo za iz-
polnitev velikonočne dolžnosti.
Člani in članice društva bodo
sprejeli sv. obhajilo pri pol-
osmi sv. maši, ki bo darovana
za vse žive in umrle člane in
članice društva Sv. Jožefa, št.
7 KSKJ. Spovedovalo se bo v
soboto, popoldne in zvečer, na
obeh krajih, to je v cerkvi na
Grovu, in v kapeli na Eiler
vrtu. Zelo važno je tole. Po
spovedi vprašajte spovednika
za spovedni listek KSKJ., na
katerega napišete svoje ime in
istega potem položite v zato
pripravljeno bakso v cerkvi.
Prosim vas vse člane in čla-
nice, da pridete tega dne vsi k
pol-osmi sv. maši, da s svojo
prisotnostjo in dejanjem poka-
žete da ste v resnici zaveden
član in članica svojega dru-
štva in KSKJ.

Po maši ste pa vsi payablj-
ni v društveno dvorano, v
spodnje prostore, kjer nam
bodo naše mlade članice po-
stregle z gorko kavo, in še

s čim za prigrizniti in z nekaj
za popiti, nakar se bo vršila
kratka društvena seja, v spo-
min na 50 let ustanovitve dru-
štva Sv. Jožefa, št. 7 KSKJ, v
Pueblo, Colorado.

Torej na svidenje v nedeljo
21. marca 1943 v cerkvi pri
pol-osmi sv. maši in potem v
društveni dvorani!

Za društvo Sv. Jožefa, št.
7 KSKJ

John Germ, tajnik.

ZDRUŽENI SLOVANI

V prostih verzih napisal
Rajmir

Kako bi lepo in veselo bilo,
Če bi prišlo do tega,
Da bi Slovanstvo se združilo,
Kako pozdravil to bi iz srca
vsega!

Kako bi navdušeno zapel,
Če bi prišel ta srečni dan,
Ki prinesel bi razglas vesel,
Da se prebudil je Slovan.

Da spoznal je enkrat jasno,
Kaj v rešitev, srečo njemu
je;

Izjavil da besedo glasno,
Kje njega pravo mesto je.

Njega pravo mesto
Pod skupno streho je;
Kot ženinu za nevesto,
Naj vsem Slovanom zanj
je.

Ne sebi, še drugim gospodar-
ji

Potem bi lahko bili,
Če bi, kot zidarji in tesarji,
Se pametno združili.

Čemu naj bi še naprej
Zatirani, teptani bili,
Kot do zdaj smo bili vse-
lej —

Zakaj bi še nas morili?

Čemu bi še bili sužnji,
Ko gospodarji smo lahko?
Oj Slovani! Severni in juž-
ni,

Za delo primite trdo!

Vi Poljaki in Slovaki,
Severni Slovani vsi,
Saj vendar celi ste junaki,
Le to dopovejte si.

Da če tako še kot do zdaj,
Nadalje mi ostanemo,
Prav gotovo bo tedaj,
Da vsi skup propademo.

Odpovejte posamezni se vla-
di,

Ki dovolj sigurna, močna ni.
Pri najboljši vaši nadi
Boljše izbire za vas ni.

Prekrasna ideja ta,
Da malenkost le žrtvujete,
Bogato vam nagrado da,
Da združeni vse dosežete.

In na jugu naši bratje,
Ki se mrzite med seboj,
Vi Srbi in Hrvatje,
Sporov vaših je nebroj!

Vam še prav posebno
Bi združitev ta potrebna bi-
la,

Da sporom enkrat za vedno
Bi konec našim naredila.

Razcepljene so nas zaniče-
vali,
Še bolj cepili, zatirali, mo-
rili,

Posamezne še bolj drobili,
uničevali;
Večni sužnji smo jim bili.

Zato pod skupno vsi oblast,
Ki dovolj bo močna in veli-
ka!

To naša bo največja čast,
Najbolj častna naša slika.

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki.

Na dopustu

Chicago, Ill. — Soproga,
starši, sorodniki in številni pri-
jatelji so se silno razveselili,
ko je te dni prišel domov na
kratek dopust slovenski zdrav-
nik Lt. Frank T. Grill, nastan-
jen v Camp Blanting, Fla. Do-
mači so ga poskušali parkrat
obiskati tam, pa je skoraj ne-
mogoče priti do njega.

Na dopust sta prišla tudi
Isidore Zalig, iz Fort Bliss,
Texas, in Richard Rakovec, iz
Fort Lewis, Wash. — Vsi smo
veseli, ko pridejo naši mladi
možje in fantje domov.

Za nekaj dni

Pueblo, Colo. — Na dopust
je prišel k staršem in bratom,
na 1030 S. Santa Fe Ave., Sgt.
Technician Bob Golob, iz
Camp Hood, Texas.

K vojakom

Pueblo, Colo. — V armado
Z. D. je odšel John Levstik, sin
Mrs. Rose Levstik, 607 Stan-
ton; iz te hiše imajo zdaj že
dva sinova v armadi.

K vojakom je odšel tudi Al-
bert Krall, sin Mr. in Mrs. Joe
Krall, Moffat; ta družina ima
zdaj tri sinove v armadi. —
Obema novima vojakoma želi-
mo vse srečo in skorajšnjo vr-
nitev domov k staršem. — J.
M.

Iz vzhoda

North Braddock, Pa. — Mrs.
Rednak je v bolnišnici, kjer
so jo operirali na slepiču. Ze-
limo, da bi kmalu ozdravela
in prišla domov.

Dne 1. marca je umrl Mr.
Hrejščak, pokopan pa je bil 2.
marca na Rankin. — Mrs. Pe-
telin.

Pomagajmo svojemu!

La Salle, Ill. — Lasallčani,
kaj bomo rekli k temu: Naš
zastopnik Am. Slovence je po-
stal kandidat za glasove. Po-
kažimo se sedaj in pridobimo
kaj novih Tonetu za 25 letni-
co pridnega dela!

Iz vrst najmlajših

Chicago, Ill. — Ta teden
odideta k vojakom Joe Faj-
far Jr., sin našega zastopnika,
in Jimmy Baskovec, sin Mrs.
Bavdek iz 23. St. — Obema
želimo vso srečo in skorajšnji
zmagoslavni povratek.

Strah pa sovragu in pogin
Bo ta naš vstajenja dan,
Zatorej sleherni slovanski
sin

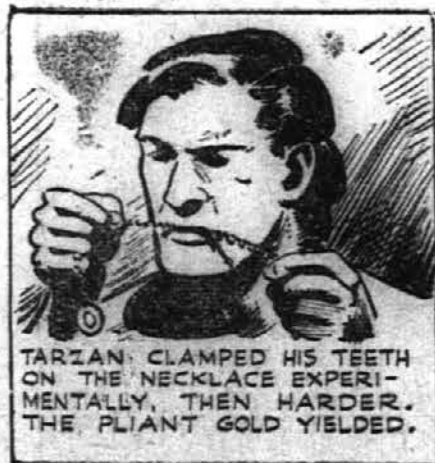
Le skupaj, le ven na plan!

O, da prišel bi tisti čas,
Ko bi združeni Slovani
Zapeli na ves glas
Novo himno iz srca vdani!

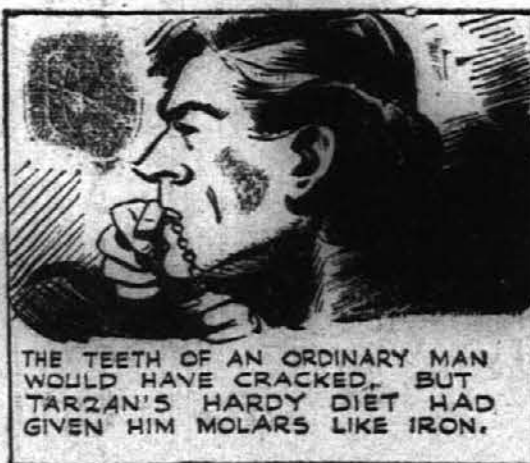
"Bogu vdani smo Slovani,
On je z nami, mi smo z
Njim.

Smo pod skupno streho
zbrani,
Sovražna moč je prazen
dim!"

TARZAN (665) NA DELO

TARZAN CLAMPED HIS TEETH
ON THE NECKLACE EXPERI-
MENTALLY, THEN HARDER.
THE PLIANT GOLD YIELDED.

THE TEETH OF AN ORDINARY MAN
WOULD HAVE CRACKED, BUT
TARZAN'S HARDY DIET HAD
GIVEN HIM MOLARS LIKE IRON.

HIS JAWS ACHED, BUT HE
KEPT AT HIS TASK UNTIL HE
HAD KNEADED THE GOLD IN-
TO THIN BARS.

"OH, WHAT'S THE USE? WE CAN'T SURVIVE!"
A WOMAN MOANED. THIS DEFEATISM
ANGERED GRANNY AKERS.
"THE NEXT ONE WHO MENTIONS QUITTING
HAS ME TO DEAL WITH!" SHE SNAPPED.

Tarzan je vtaknil verižico med zo-
be in čedaje bolj stiskal zlate člen-
ke.

Zobje navadnega človeka bi se bill
zdrobili, toda Tarzanova trda hrana
jih je okrepila, da so postali kot že-
lezni.

Čeljusti so ga sicer bolele, toda na-
daljeval je, dokler ni spremenil zla-
tega člena v tanko palčico.

"Oh, kaj nam pa pomaga, saj itak
ne bomo preživeli," je jadikovala ne-
ka ženska. Ta obupnost je pa Granny
prijela.

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

TRST IN JUGOSLOVANSKA EDINOST

Angleški tednik "Free Europe" prinaša v svoji številki od 15. januarja izpod peresa g. dr. Miha Kreka, podpredsednika jugoslovanske vlade, pod gornjim naslovom obširen članek o Trstu in o vprašanju Slovencev.

Slovenci so najmanjši in najbolj na zahodu ležeči sestavni del Jugoslavije, skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Skozi vso dobo svoje zgodovine, smo se Slovenci neprestano zavedali, da je naša edina rešitev ustanovitev skupne jugoslovanske države in, smo si prizadevali skozi dolga stoletja, da jo ustvarimo skupaj s Srbi in Hrvati. Mnogo naših sinov je tej ideji žrtvovalo svoje življenje. Nemci, Italijani in Madžari so seveda pobijali združenje Jugoslovancev z vsemi sredstvi in skozi 12 stoletij uspešno uničevali naše stremiljenje, da se strnemo v eno celoto; toda nikdar se jim ni posrečilo zadušiti starega ideala jugoslovanske ednosti. Vedno nove generacije Slovencev, Hrvatov in Srbov, druga za drugo, so se oklepale te ideje in znova opozarjale Evropo na našo zemljo, da hočemo na tej zemlji biti sami gospodarji svoje usode in enakopravni člani v zboru evropskih narodov.

Sele leto 1918 je prineslo Jugoslovansko zedinjenje, ko so Srbi, Hrvati in Slovenci ustanovili svojo skupno državo Jugoslavijo. Nemcem in Italijanom je bil nastanek Jugoslavije nezahvalna in nepričakovana posledica vojne; brez odlaganja so naperili proti njej vse svoje sile in jo začeli izpodkopavati in rušiti. Skozi 10 let sta Italija in Madžarska vezbali, zalagali z denarjem in vzdrževali na tisoče zločinov in desperadov, da bi jih imeli pripravljene za slučaj, da se pojavi ugodna prilika za napad na Jugoslavijo. Tako zvali "ustani" so dobivali svojo opremo v Italiji, ki jih je tudi izvežbala in vzdrževala z namenom, da popolnoma uniči Jugoslavijo.

Ko jim je leto 1941 prineslo zaželjeno priliko, so se Nemci in Italijani, skupaj z svojimi sokrivci Madžari in Bolgari, polastili Jugoslavije, jo razčlenili in ustanovili 12 različnih režimov nasilja. Od takrat pa do danes so pomorili približno milijon našega ljudstva, odvedli stotine v notranjost Nemčije, Italije in Poljske. Različne kvizlinške uprave so hujšale brata na brata ter sejale razpore in neslogo v upanju, da se ne bomo nikdar več zedinili in tako postali slepo orodje v rokah naših zatiralcev.

Jugoslavija je danes zares dolina krvi; obenem pa je tudi zemlja neupogljive hrabrosti in zvestobe do idealov svobode. Osmamljena je, in z vseh strani obkoljena, raztrgana, zasedena in zasuznjena, toda njeno ljudstvo kljub temu napenja vse svoje sile v obupnem boju in nikdar ne presteva svojih žrtv, akoravno morda niso v pravem razmerju z uspehom; toda ravno s tem najbolj jasno izraža neizmerno voljo našega naroda, da ne bo nikdar sprejel nadvlade Nemcev, Italijanov ali kogarkoli, pod kakršnokoli obliko. Naše ljudstvo se bo borilo in upiralo dokler ne doseže svojega cilja.

Jugoslovani imamo le eno samo željo preko zahteve, da se naša država obnovi kakor je bila pred vojno. V letu 1918 so Jugoslovanci določili meje na tako nesrečen način, da je tretjina Slovencev ostala pod vladjo tujih gospodarjev. Italija je bila takrat zaveznik zmagovalcev. Imela je v žepu londonski pakt z leta 1915, v katerem so ji Velika Britanija, Francija in Rusija obljubile po vojni vse obalno ozemlje okoli Jadranskega morja. Italija je takrat

slovesno obljubila, da bo ščitila interese zapadnih demokracij v južni in centralni Evropi ter pazno nadzirala Nemčijo na vzhodu. Italijanski predstavniki so naglašali štiri tisočletja staro italijansko kulturo in s častno besedo — besedo naroda — tako visoko kulturo — obljubljali, da bodo čuvali narodno individualnost manjšin, vključenih v laške povojne meje.

Na ta zavratni način je Italijanom uspelo, da si prisvoje velike kose jugoslovanskega ozemlja, posebno slovenskega zaledja Trsta; 600.000 Jugoslovancev je prišlo pod italijansko oblast. Na mirovni konferenci pa je Italija podpirala tudi obsejne zahteve nove nemško-avstrijske republike in dosegla, da je bilo 100.000 koroških Slovencev dodeljenih ozemlju države, katero je vzela pod zaščito. Tudi potek madžarsko-jugoslovanske meje je bil za Jugoslavijo neugoden, ker je Italija zato poskrbela.

Izgube, ki so nam prizadete na ta način, so najbolj škodovale Slovence. Slovenci živijo v štirih različnih državah. Od dveh milijonov Slovencev se nahaja le 1.200.000 v svobodni jugoslovanski narodni državi — vsi ostali pa so prepuščeni na milost in nemilost našim vekovnim sovražnikom. Dvajsetletna izkušnja nam dokazuje, da Slovenci ne morejo obstojati, niti ne na najprimitivnejši način, pod nemško vladjo v Avstriji, ali pa pod italijanskim ali madžarskim jarmom. Zdaj pa so v tej vojni Italijani, Nemci in Madžari sami podrli meje iz leta 1918, prilastili so si in razdelili med seboj tudi oni del Slovenije, ki je srečno in v blagostanju živel v mejah svoje jugoslovanske države. Njihovo odločitev sprejemamo. To pot naših novih meja ne bodo črtali v temni senci londonskega pakta, temveč v svetli luči Atlantskega Charterja.

Tu velja tudi naglasiti, da v Sloveniji ni kvizlingov. Vsa naša zemlja je bila kar na kratko zavedena in anektirana. V ozemlju, katero kontrolirajo Italijani, je bilo porušenih 158 krajev, a 17 v onem, kjer gospodarijo Nemci. Osišče mora za vsako ceno zadušiti upor na našem ozemlju, ker so njihove najvažnejše vojaške prometne zveze na slovenskih tleh. Zato mislijo, da morajo uničiti ves slovenski narod, da bi v bodočnosti ne mogel več ovirati nemških in italijanskih načrtov v območju Jadranskega morja.

Mi Slovenci pa s svoje strani in skupaj z ostalimi Jugoslovanci želimo in delamo v upanju, da bo vsa naša zemlja in ves naš narod, da bomo vsi Slovenci po tej vojni končno vendar enkrat zedinjeni v novi jugoslovanski državi. Naše ozemlje je enotno v narodnem in kulturnem pogledu; Slovenija je nerazdružljiva enota po naši narodnosti in naši kulturi, po našem geografičnem položaju kakor po naših zgodovinskih tradicijah in naših gospodarskih potrebah.

Zato se obračamo do naših velikih zaveznikov, ki bodo po vojni risali novi zemljevid Evrope, da ne bomo še enkrat raztrgani in razkosani. Ne smemo znova napraviti zmote misleč, da je tržaško zaledje italijansko ali nemško. To ni res. Geografično in narodnostno, je to zaledje slovensko in jugoslovansko. Pogled na zemljevid nam pokaže, da je Trst pristanišče tega našega zaledja, brez pomena in zvez z Apeninskimi polotokom in da bo moral pasti, ako bi še enkrat pripadel Italiji.

Spominjati se moramo tudi, da je nemški cilj, v skladu z Bismarkovim izrekom in Hitlerjevo politiko, da se iz Trsta na-

PRIPRAVLJATA TOVOR ZA NOSAČE

Nosači v Indiji imajo od oblasti predpisano količino teže, ki jo smejo nositi in to je 60 funtov. Če bi kdo naložil nosačem več, kakor predpisano teže, bi bil kaznovan. Američani tehtajo zavoje, ki jih pripravljajo za nosače, da jih nesejo preko gorovja na razne fronte.

pravi sredozemski Hamburg velikega nemškega rajha. Slovenci smo skozi stoletja branili Trst kot svojo luko; naša želja je, da postane Trst pristanišče, ki bo odprto svobodnim srednje-evropskim narodom, ne pa utrjeno oporišče nemškega imperijalizma ali italijanskih ambicij.

Kdorkoli drži Trst, ni le gospodar Slovencev in zapadne Jugoslavije; v rokah ima tudi ključ do vsega pomorskega prometa centralne Evrope. Ali naj zavezniki zapuajo ta ključ svojemu sovražnikom? Mislim, da ne smejo in ne morejo, že radi tega ne, ker jim je ona nesrečna odločitev pariške mirovne konference v letu 1919 prizadela toliko nesreč in razočaranj. Vrh tega pa bi bilo to tudi v nasprotju z načeli Atlantskega Charterja; naš narod pa se ravno zaradi svoje vere v načela tega Charterja tako neupogljivo in vstrajno bori proti osišču.

RAD BI SE SEZNANIL

s primerno ženo v svrhu ženitve. One, ki se zato zanimajo, naj se oglasijo na naslov: "Vdovec" c-o: "A. S.", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill. kateri bo sam osebno odgovoril na vsa pisma. (16-x-3)

MALI OGLASNIK

BLIZU 62. IN BISHOP CESTE, je na prodaj 2 apartmenta zidana hiša, 5 sob v prvem nadstropju, grejte na furnace, na 2. nadstropju šest sob na peč. Zaprt porč, za 2 karé garaže. Cena samo \$6000 za hitro prodajo. MacAskill Co., 3019 W. 53rd Str. Tel. Hemlock 7204. (3/16-17-18)

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagu. —

DR. JOHN J. SMETANA
Predseduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 6523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

PRVA SEJA EKSEKUTIVE

SLOVENSKEGA AMERIŠKEGA NARODNEGA SVETA

vršča se dne 22. decembra 1942 na 1904 W. Cermak Road, Chicago, Illinois.

(Dalje)

Brat Cainkar uvideva potrebo za takojšen urad, da se izvrši že nagradeno delo. To delo se mora izvršiti, če tudi še ni dovolj denarja na razpolago.

Brat Jurjevec vprašuje, če bi ne bilo umestno poslati apele v obeh jezikih na naša društva, da bi skušala naložiti na člane izreden asessment za ta namen.

Brat Kuhel omenja, da bi pravila nekaterih organizacij tega ne dopuščala. Prisiliti niti pravila ne morejo nobene.

Brat Zaitz ponovno poudarja, da moremo računati le na prostovoljne prispevke, in na ničesar drugega, ako hočemo ohraniti dobro razpoloženje med ljudstvom za našo stvar.

Brat Zalar poroča, da se do danes nahaja v blagajni vsota \$1549.50. Od te vsote je bilo na kongresu nabrano \$1380.50, ostalo vsoto pa je prejel od posameznikov in društev po kongresu.

Brat Cainkar pojasnjuje, da se bo moral odbor sveta pismeno obrniti na razne organizacije za finančno pomoč. To delo spada eksekutivnim uradnikom tega sveta, in to bi bilo tudi najbolj uradno.

Brat Kristan konstatira, da imamo v smislu raznih priporočil na mestu dva predloga: Da se naprosijo glavni odbori centralnih organizacij za takojšnjo finančno pomoč; drugič, da se apelira na lokalna društva za ustanovitev podružnic SANSa v svrhu pobiranja prispevkov od posameznikov. Oba predloga sta podpirana in soglasno sprejeta. Obenem se apelira na predsednike omenjenih centralnih organizacij, kakor tudi na vse časopisje, da se pomaga izvesti ta zaključek.

Brat Zaitz predlaga, da se svet takoj izreče za ustanovitev administrativnega urada v

mestu Chicagu v glavnem za zbiranje finančnih sredstev za politično propagando in za upravo, ustanovitev političnega urada v Washingtonu pa da se sprejme le v principu. Predlog je podpiran in sprejet.

Brat Cainkar poudarja, da je velike važnosti v javnosti povedati, kje je urad in kaj je naslov sveta in da se naj poudarja, da denar prispevan za politično akcijo nima nobenega stika s pomožno akcijo, ki jo vrši JPO-SS.

Slišijo se razni nasveti in priporočila, kje se naj bi nahajal urad v Chicagu.

Brat Kern in Zalar menita, da bi bil urad v čikaškem "loopu" najbolj priročen, posebno za odbornike izven Chicaga, ako bi se v uradu vršile seje.

Brat Kristan misli, da se bo do vse sugestije upoštevale od oseb, ki bodo imele nalogo najti tozadevne prostore. Apele na člane odbora, ki živijo v Chicagu, da bi poskušali prostor, ki bi bil dostojen in za naše razmere primeren. Ravnotako želi, da bi se takoj nastavila v tem uradu oseba, ki bi pričela z delom.

Predlagano in podpirano je, da brat Vincent Cainkar organizira urad v Chicagu in v sporazumu s tajnikom Zakrajškom in zapisnikarjem Kuhlom najame osebo, ki bi bila nastavljena v uradu. Predlog je podpiran in sprejet.

Brat Kristan pojasni, da bo treba imeti dva tajnika, ako hočemo delo vršiti tako, da bo uspešno dovršeno. Predlaga, da redni tajnik brat Zakrajšek vrši svoje delo kot politični tajnik, brat Kuhel pa naj bi bil pomožni tajnik, ki naj bi nadzoroval upravno delo v čikaškem uradu. Predlog je podpiran in sprejet.

Brat Kuhel pojasni, da sprejme to nalogo le pod pogojem, ako mu v to dovoli upravni ali gl. odbor SNPJ in ako bo on samo nadzoroval de-

lo v administrativnem uradu. Dnevno mora posvetiti osem ur svojega časa kot gl. blagajnik SNPJ, vsled česar mu ne bi bilo mogoče vršiti tega novega dela kot redni namestnik.

Razpravlja se glede velikega dela, ki je že bilo izvršeno pred kongresom, zlasti delo brata Zvonka Novaka z pripravi za kongres, kakor tudi potrebščine, prostor in delo, kar je prispevala SNPJ in nekatere uslužbenci. Brat Cainkar poroča, da je brat Novak delal s pripravi za kongres skoraj dva meseca in da se je izrazil, da svoje delo daruje v korist slovenskemu narodu.

Eksekutiva zaključuje, da se ponovno zahvali SNPJ in njenim uslužbencem za velokodno kooperacijo in pomoč, bratu Novaku se pa pokloni vsota \$100.00.

Za tem sledi razne razprave in priporočila glede bodočega dela, v katere posežejo zlasti bratje Kristan, Zaitz in Cainkar. Brat Zalar priporoča, da se takoj nabavijo potrebne pismene potrebščine, pebotnice itd. ter da brat Cainkar iste naroči. Omenja nadalje glede nesporazuma o dnevniku Glas Naroda, ki je bil v številnih izvodih poslan na kongres v Cleveland, ni pa bil razdeljen med delegate. V dotični izdaji je bil priobčen zanimiv zemljevid Slovenije in Jugoslavije, toda, ker ga večina delegatov ni prejela, je nastala kritika v časopisu. Brez dvoma zavrtki niso prišli v odgovorne roke pripravljalnega odbora, vsled tega tudi niso bili odprti in razdeljeni med delegate. O istem predmetu pojasnjuje brat Rogelj ter omenja, da je škoda, ker se je kaj takega dogodilo. Krivda pač leži v tem, da clevelandski odbor ni vedel, da so zavrtki prišli. Sicer bi časopis bi razdeljen med delegacijo. Nekdo pa je odprl zavrtke, ko je kongres bil skoraj že zaključen, vsled tega so ga nekateri prejeli, večina pa ne.

(Dalje prih.)

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi beru novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovencu".

ODPRTO PISMO

Tovariši-sosedje:—

Chicago dolguje za svojo veliko moč vsem narodnostim, ki živijo tukaj.

JAZ SE ZAVEZUJEM, da bom uporabljal to moč in dajal vsem tem državljanom priznanje zato, če bom izvoljen za župana. Da mi bo to mogoče tudi napraviti, bom takoj imenoval posebni svetovni odbor, v katerem bodo reprezentirane vse narodnostne skupine in temu odboru boste lahko vsi predložili svoje probleme v rešitev.

JAZ SE ZAVEZUJEM dalje, da bom dal mestu Chicago dobro dostojno vlado, ki bo dala polno dolarsko vrednost postrežbe, za vsak davčni dolar, ki se bo potrošil, prav tako, kakor vi pričakujete polno dolarsko vrednost, kar kupite za dolar.

GEORGE B. MCKIBBIN.

PORAZITE IN ZDROBITE KELLYEVO DIKTATORSTVO!
IZVOLITE GEORGE B. MCKIBBIN-A ZA ŽUPANA MESTA CHICAGO
DNE 6. APRILA

(Oglas)

Hlapec Jan

Stijn Streuvels

MEH ZA SMEH

IZ OTROŠKIH UST
— Da veš, Stanko, reče mati svojemu osemletnemu sinu, če ne prideš za časa h kosilu, ti bom krožnik prevrnila!
— Nič ne de, mama, bom pa jedel kar iz skled, odgovori deček.

NAPREDEK

— No, kaj pravite o moji novi drami?
— Na vsak način je ta nova drama velik napredek, dragi prijatelj! Vašo prvo dramo je izžvižgalo občinstvo že po prvem dejanju, to pa šele po drugi.

SLOVENSKI AMERIŠKI NARODNI SVET

Poročilo o finančnem stanju 1. marca 1943

Prejemki do 1. marca 1943:

Nabrano na kongresu	\$1,380.50
John Sortz, Cleveland, O. (na kongresu)	1.00
Krist Stokel, Cleveland (na kongresu)	5.00
Ivan Zorman, Cleveland (na kongresu)	10.00
Društvo štev. 1 SDZ	100.00
Društvo štev. 300 SNPJ \$10.00, člani darovali \$43.00	53.00
Društvo štev. 48 SNPJ	15.00
Društvo štev. 3 SDZ	25.00
Društvo štev. 2 SDZ	50.00
John Frankovich, Cleveland, O.	5.00
Društvo štev. 126 SNPJ	100.00
Jugosl. sam. podp. dr. "Danica", N. Braddock, Pa.	10.00
Društvo štev. 35 SNPJ	8.50
Mr. in Mrs. Anton Benchan, Chicago, Ill.	2.00
Društvo štev. 26 SNPJ	25.00
Louis Mikulich, Traunick, Mich.	10.00
Dr. F. J. Kern, Cleveland, O.	100.00
Federacija SNPJ—okrožje Westmoreland	25.00
Slovenski narodni dom, Indianapolis, Ind.	25.00
Podružnica štev. 1 SANS, Detroit, Mich.	150.00
Andrej Spolar, Chicago, Ill.	10.00
John Keržnik, Burley, Idaho	5.00
Frank Klune, Chisholm, Minn.	1.00
Frank Kolenc, Windsor Heights, W. Va.	5.00
Podružnica štev. 5 SANS, Rock Springs, Wyo.	150.00
Prispevki, poslani V. Cinkarju	212.32
Društvo štev. 129 SNPJ	10.00
John Sivec, Cleveland, O.	5.00
Rev. Kazimir Zakrajšek (vračilo stanarine)	150.00
Podružnica štev. 22 JPO-SS, La Salle, Ill.	300.00
Skupaj	\$3,048.32

Izdatki do 1. marca 1943:

Najemnina urada v Chicagu	\$ 100.00
Tiskovine	37.36
Brzojavke in telefon (kongres)	38.84
Brzojavke in telefon (SANS)	20.61
Oprema pisarne	140.87
Stroški urada v Washingtonu (gl. dohodke)	150.00
Plača nameščenca v uradu do 27. febr. 1943.	169.25
Pisalni stroj	50.00
Napisi urada	50.00
Jamščina za elektriko	15.00
Čiščenje urada	3.70
Poštnina	10.38
Pisalne in pisarniške potrebščine	12.73
Zvonko Novak, nagrada v priznanje dela za kongres	100.00
Potni stroški predsednika in tajnika	225.00
Skupni izdatki	\$1,123.74
Ročna blagajna	5.03
Bilanca na banki 2-27	1,919.55
	\$3,048.32

JOSEPH ZALAR,
blagajnik

MIRKO G. KUHEL,
pomožni tajnik.

FOR VICTORY
BUY
UNITED
STATES
WAR
BONDS
AND
STAMPS

OPOZORILO

— Če lažite za menoj samo iz sporta, vedite, da ima navsezadnje tudi sport svoj namen.

OLZIRNOST

Gospodična: "Zakaj pa čevlje tako zavijate, saj stanuje čevljar takoj na drugi strani!"
Hišna: "I, gospodična, ali mora vsa sosesčina vedeti, da imate tako velike noge?"

NJENA NAJVIŠJA ŽELJA

"Vidite, tole je pa neboder", je pojasnil voditelj tujcev. "Oh, ako bi mogli pokazati, kako to dela?" je prosila stara žena iz Telebanovega.

Pisano polje

J. M. Trunk

Amerikanske vojske ba je srbi, da bi se mogli z naziji spoprijeti, pa ne morejo v Rusijo čez mejo. Fajn in fest kerleci, ako, so tako bojevit.

Tam doli v Tuniziji pa je dosti ameriških vojakov, ki se gledajo oko v oko z naziji. Vojak mora čakati na povelje, in tega ni bilo od mero-dajne ameriške komande. Ampak zasrbelo je nekaj nazije, da se spoprimejo z Amerikanci, in Amerikanci so dobili priliko spopada, povelje sem ali tja. Kako je bilo? Danes moramo še molčati, sami pogledajte, kako je šlo, ker šlo je tako, da upajo, da bo jutri bolje šlo.

"Partizani" so predmet

prerekanj tudi med ameriški-mi Slovenci, meni "Proletarec". Dalje pravi, da Trunk v Leadvillu "he-he-ta", čes, le gnjavite se. He-he-he. In še pravi: "O starem kraju on (Trunk) prilično ve, ker je tam živel v času prejšnje vojne in še nekaj pozneje". To bi skoroda izgledalo, da bi še jaz utegnil nekaj uganiti vsaj o partizanih kakor slepa kura naježeno zrna. Saj res. "Prilicno ve o starem kraju". Partizanstvo je bilo že tedaj, le v drugih vrstah je bilo, in dvakrat so tisti partizani "delili" v Trunkovem farovžu, podomače, kradi so in vse pokradli in še polomili nedolžna ogledala in raztrgali nedolžne slike. "Prilicno ve", ker je bil tam, o tistih partizanih ve prilično, o sedanjih on težko kaj ve, ali nič ne ve, drugi pa, ki so sedeli v Ameriki za mizami tedaj in sedijo še zdaj, pa baje vse natanko vejo, in kar oni povejo, mora biti kakor prišito, in če bi Trunk, n. pr., povedal, da je dvakrat dve štiri, bi težko kaj vedel, saj delo fajmoštrov mora biti kvečemu le v tem, da mislerere pojejo. Pust je blizu.

Well, najhujši križ na svetu je za naprednjake in za napredno robo, ker brez fajmoštrov ne gre in noče iti, in Nemci še niso vseh vsaj zaprli, partizani pa se tudi ofirkvajo, le tupatam kakega pihnejo. Tudi v lepí Ameriki križev in težav ne manjka, ker še ni zmanjkalo vseh fajmoštrov.

Tako je pri kritiki, ki izhaja iz vrst, ki so na fajmoštrovsko robo ogorčene.

Pri vesteh in vsebini in količini in obsegu bi še jaz pokritiziral, da je v danih razmerah le bolj škoda papirja in stroškov.

Glede kraljevske robe pa se lahko vsi pomirijo, ker svet se tako suče, ako se ni že zasukal, da bo ta roba izginila, naredila mesto republikanski robi, in potem pride doba rajškega milenija, ko bo treba le usta odpirati in pečeni golobi bodo zdrkali po grlih, ako zopet tisti sicer republikanski pa šmentani Stalin ne zagrmí: Fantje, delat in domu, da se spočijete za novo delo, če hočete kaj požirati!"

Šment je ta hudo partizanski možakar tam v Kremlinu in v Moskvi, kamor se obračajo oči partizanov.

STALINOV NEJASNO STALIŠČE POVZROČA DVOME

(Nadaljevanje z 1. strani)

in medsebojnega zaupanja. Kadar govori zapadnemu svetu trobi potom svojih propagandnih radio mrež, da Stalin pripravlja komuniziranje vse Evrope in potem vsega sveta. Stalina in Ruse slika kakor kosmate vrage in z njim straši zapadni svet, o katerem vedo, da se ne strinja s komunistični načini življenja. Kadar pa govorijo Rusom, pa trobijo isti Goebbelsovi propagandni viri, da Angleži Ruse le izrabljajo, da jih bodo po vojni pri zeleni mizi zopet izigrali, da bodo ostali le Angleži gospodarji na svetu in njihov kapitalistični sistem, itd. Kot dokaze hočejo navajati, da zato tudi ni druge fronte in da z njo Ruse le blufajo Angleži, da za nje

še naprej krvave, itd. Vodilni in trezni krogi v zapadnem svetu, kakor tudi v Rusiji vedo, da je vse to le maslo so-vražnega nemškega tabora, ki hoče zanesti nezaupanje med vrste zaveznikov. Toda mnogi pa tej propagandi le nasedejo in potem klepečejo in govorijo okrog o tem, kar ustvarja slabe posledice. Na obeh straneh med zavezniki in Rusi se ohlajuje medsebojna povezanost in navdušenje za medsebojno sodelovanje.

Stalinova zapetost v tem oziru ni pravilna. Ako ima pošten in iskrene namene, naj jih glede poveljnega sveta jasno pove in poudari, da bo iz ozračja izginila tista mučna nejasnost, ki zelo škoduje medsebojni zavezniški stvari.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

Nihče ga ne bi motil in čutil se je dovolj moza, da bi svoje delo sam zmoget. Na mah bi se otresel vsega nemira. Našel je svojo pot.

Z zasluženim denarjem je kupil pri nekem kmetu slame in iz vasi je prinesel vse stvari, ki jih je potreboval kot hišno orodje. Iz starih deska si je zbil mizo in stol; ležišče si je začasno pripravil kar na tleh. Ker je bil zdaj samostojen in mu ni nihče pomagal ali svetoval, je vsako novo delo skrbno premislil. Strahotne puščobe svoje hiše ni več videl; na udobnost in obilnost v kuhinji, kakor je bilo v navadi po velikih kmečkih domačijah, že davno ni bil več navajen.

Svoje uborno pahišje je imel za dragoceno posest, zakaj bilo je njegova lastnina in nihče razen njega se ga ni dotaknil. Če je vtaknil škripajoči ključ v vrata, je pozabil na privajeno domačnost konjskega hleva. A predmeti v hiši mu niso pomenili dosti, zakaj njegovo poglavitno delo je bilo zunaj na njegovem polju. Polje je bilo strašno plevelno, prepreženo z dolgokoreninastimi poganjki. Oče ga je dolgo pustil nezorano ali pa ga s svojimi šibkimi močmi ni več mogel prav obdelovati. Za Jana ni bilo tu prav nič veselo delo. Vselej, kadar je zasadi lopato, je moral prenehati, da je kaj pobral; fantalini so tod okrog nametali mnogo kamenja in strnišče predlanskega žita ni bilo niti populjeno. Sicer pa je bilo vreme ugodno. Sveži pomladni veter je veselo vel preko pokrajine in v mladi, prebujajoči se naravi je brstelo trnje in poganjala lipovka. Poleg tega so povsod po ozračju žvrgoleli ptiči. Vsenakrog se je širila ravan, kjer so se v marljivosti podjetnosti trudili molčeci in skromni ljudje.

Pred edino bližnjo hišico je Jan zdaj pa zdaj zagledal Vinino dolgo, sivo postavo, kako je obešala sušit perilo, ali pa urno in ročno obračala seno na mali krpici zemlje, ki jo je obdelovala. Bila je edino živo bitje, ki ga je tu poznal in o katerem je kaj vedel. Kadar sta stala vsak na svojih vratih, bi si lahko zaklicala dober dan ali pa se na glas pogovarjala in si pravila novice; ker si pa nista imela niti malo povedati, ni nobeden od njiju mislil na to, da bi kaj spregovoril. Gledala sta se pri naravnih gibih svojega dela, ne da bi se v resnici videla, prav tako, kakor bi človek drevo ali hišo zapazil šele, če bi nenadno vstala na kakem drugem mestu. Kadar je Vina prenehala z delom, je po tem spoznal, da je čas za obed in nato je šel tudi on da bi pristavil svoj lonec. V samotni in v enakomernosti dejanja in nehanja mu misli niso zablodile čez ožjo okolico. Imel je domisleke, ki so mu klicali v zavest prejšnje dogodke. Premišljal je, kako dobro bi bilo, če bi stal na val z očetom tukaj ali pa na katerikoli kmetiji, kjer so konji; ugibal je o vremenu in o rasti v prihodnjem letnem času; primerjal je zemljo z ono na severu. Medtem so se mu podile po glavi kot brzi oblaki po ozračju zaskrbljene misli o semenskem krompirju, ki ga je moral kupiti, ali sploh o čem, kar mu je manjkalo. Vse te stvari so mu prihajale brez pravega vzroka na um; zanj so bile prava nadloga, igračkanje z mislimi, brez nevolje in brez zadovoljstva. Spadale so med nekoristne reči, ki so

ga bile privedle sem in v katerih je moral živeti. Vse to je gledal tako kakor dež ali sonce, prav kakor je prišlo; nikdar ni pomislil, da bi kaj izpremenil ali izboljšal.

Kadar se je zazoril dan, se je prebudil z občutjem, da je čas začeti. Potem se je ubiljal, dokler ni bil lačen, in po jedi je spet znova začel, dokler se ni zvečerilo. Ista dela so se vedno znova in znova ponavljala. Samo dež je včasih mogel prinesiti spremembo. Če je bila njegova obleka premočena, potem je menil, da je pač prav, da neha. Tedaj je sedel v hiši in s pokojnim mirom psa gledal stene ali pa strmel skozi okno. Videl je potem zmeraj isto sliko, ki jo je navada vtisnila v njegove oči: omejeno ravno prago zemlje, ki je bila porastla z mladim zelenjem in se je zdela na obzorju kakor odrezana; desno nad njo je črnkasto stal pod sivim nebom velik mlin, za katerim so se pomajljale strehe Schorrejeve male domačije, in na levi strani je samovala Vinina hiša.

V notranjosti si ni bil na jasnem, ali mu je dobro ali slabo; vsekakor je bil prepričan, da se z željami in s hotenjem ne da nič spremeniti. Ker je bil prepuščen sam sebi in ni mogel od nikogar izvedeti, če kaj manjka ali če je kaj narobe, skoraj ni čutil nikake razlike s svojim prejšnjim življenjem. Pod slamo, v kateri je spal, je ležala pločevinasta škatla z ostankom njegovega denarja. Odkar je sam prebival tu, še ni začutil potrebe, da bi preštel njeno vsebino. Najmanjši dohodek ali pričakovanje kakega izrednega opravila sta motila njegov mir in ga spravljala v nejevoljo. Z žalostjo je opazil, da ima strgano obleko; ko je prvič tvegat in si sam nekaj novega kupil, se mu je zdelo strahovito drago.

"Ljudje v vasi me goljufajo!" je menil in žal mu je bilo, da ni bilo mogoče prositi gosposdinje sveta.

Ker je bilo že v njegovi naravi, da je bil varčen in da je gledal na svojo korist, je sklenil, da bo poslej sam popravljal in šival ponošeno robo.

Denar je izdajal, naj je bilo za karkoli, z nekakim prirojenim odporom in samo v hudi sili. Prej mu je oskrbela vse Sofrenija, ne da bi mu bilo treba priložiti kak vinar, in vendar je konec meseca še vedno dobil izplačan ostanek, ki si ga je lahko prihranil. Samostojno gospodarjenje ni nakupovanje raznih stvari mu je delalo zmeraj nove skrbi.

Marsikaj je pripovedoval o tem Vini, ko sta v nedeljo zjutraj skupaj hodila v vas po isti poti proti cerkvi. Ona je imela o vsem lastno mnenje in je tudi rada govorila o svojih osebnih zadevah; imela je težko bolno mater, ki si je želela skorajšnjega odrešenja in ji je prizadevala dosti truda in dela; a je vse delala rada, saj je bila to vendar njena mati. Vedela je, da je tudi njej usojeno samotno življenje.

Nekoč se je primerilo, da Vine več dni zaporedoma ni zapazil. Delo na njeni njivi je obležalo napol dovršeno in nekega dne je videl, da gre v hišo župnik.

"Kletti je slabo," je mrmral Jan predse, "nemara gre h koncu."

In branal je dalje po svojem posejanem polju.

(Dalje prih.)

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS